

Utbildningsförvaltningen
Carina Westh
0171-626446
carina.westh@enkoping.se

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Slutrapport - Fördjupad samverkan mellan gymnasieutbildningarna i 4M

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

1. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden tackar för rapporten.
2. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att fortsatt bevaka möjliga fördjupade samarbeten i samband med att Skolverket kommer med riktlinjer för dimensionering av gymnasial utbildning.

Beskrivning av ärendet

På utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens sammanträde den 16 mars 2022, ges ett uppdrag till förvaltningen om att utreda Fördjupad samverkan mellan gymnasieutbildningarna i 4M.

Slutrapport ska delges nämnden i december 2022 och finns i bilaga tillsammans med protokollsutdrag på beslut UAN 2022-03-16 §32.

Utbildningsförvaltningens bedömning

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Slutrapport - Fördjupad samverkan mellan gymnasieutbildningarna i 4M, daterad 2022-11-08

Slutrapport daterad 2022-11-08

Protokollsutdrag UAN 2022-03-16§32

Linda Lindahl
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Carina Westh
Verksamhetschef
Enköpings kommun

Kopia till:

[Klicka här för att ange text.](#)

Utbildningsförvaltningen
Carina Westh
0171-626446
carina.westh@enkoping.se

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Slutrapport - Fördjupad samverkan mellan gymnasieutbildningarna i 4M

Beskrivning av ärendet

På Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens sammanträde den 16 mars, 2022, ges ett uppdrag till förvaltningen om att utreda **Fördjupad samverkan mellan gymnasieutbildningarna i 4M**. Slutrapport ska delges nämnden i december 2022 och följer nedan.

Slutrapport

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att uppdra till utbildningsförvaltningen:

1. att utreda möjligheten till samverkansavtal mellan kommunerna inom program som inte finns att erbjuda i hemkommunen

Det utbud som finns inom de kommunala gymnasieskolorna inom 4M finns specificerat i tabellen nedan.

Program	Enköping	Eskilstuna	Strängnäs	Västerås
Barn- och fritidsprogrammet	X	X		X
Bygg- och anläggningsprogrammet	X	X		X
Ekonomiprogrammet	X	X	X	X
El- och energiprogrammet	X	X	X	X
Estetiska programmet	X	X	X	X
Fordon- och transportprogrammet	X	X	X	X
Försäljnings- och serviceprogrammet	X	X	X	X
Handels- och administrationsprogrammet	X	X	X	X

Hantverksprogrammet				X
Humanistiska programmet				X
Hotell- och turismprogrammet		X		X
Industri tekniska programmet		X		x
Naturbruksprogrammet				
Naturvetenskapsprogrammet	X	X	X	X
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	X	X		X
Samhällsvetenskapsprogrammet	X	X	X	X
Teknikprogrammet	X	X	X	X
VVS- och fastighetsprogrammet		X		X
Vård- och omsorgsprogrammet	X	X	X	X
Introduktionsprogram.	X	X	X	X

Idag har Enköpings kommun samverkansavtal med Uppsala och Håbo kommun.

Förvaltningen ser inga hinder att teckna samverkansavtal med andra kommuner vilket inkluderar kommunerna i 4M vad gäller program som inte erbjuds i hemkommunen.

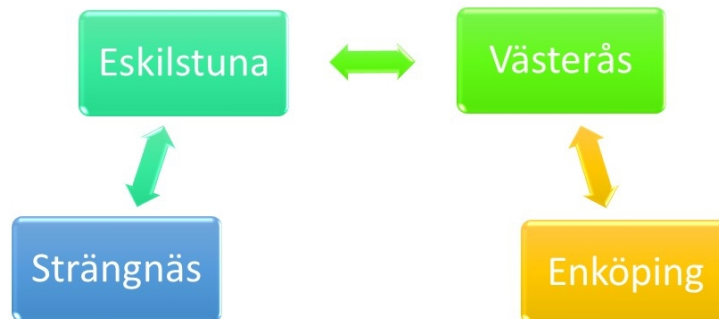
Följande nationella program erbjuds inte i hemkommunen:

- Hantverksprogrammet
- Hotell- och turismprogrammet
- Humanistiska programmet
- Industri tekniska programmet
- Naturbruksprogrammet, erbjuds ej av Västerås
- VVS- och fastighetsprogrammet

2. att se över vilka konkreta samarbeten som kan införas på program- och inriktningsnivå redan idag.

I samband med att förvaltningen tidigare fick i uppdrag att utreda samverkan inom 4M, så konstaterades det att den mest relevanta och naturliga samverkan i första hand sker mellan Eskilstuna och Strängnäs samt mellan Enköping och Västerås.

Västerås kan samverka både med både Enköping och Eskilstuna.

I de diskussioner som förts inom 4M så finns det sedan tidigare upparbetade relationer att ta hänsyn till i en översyn över program- och inriktningsutbud inom 4M. Strängnäs har idag en etablerad samverkan med Eskilstuna. Vidare i tidigare rapport, UAN2021/428, lyftes vikten av att alla kommuner gynnas av ett samarbete. En farhåga som då väcktes var att samarbetet med Västerås kan bli ensidigt. Elevernas benägenhet att pendla är en viktig aspekt att ta med. Det finns risk för att det kan vara svårt att förmå elever från Västerås att åka till Enköping, när flera alternativ finns på hemorten på en annan kommunal gymnasieskola eller hos en fristående utförare.

Diskussioner har skett inom 4M att se över fördelning av program/ inriktningar. I denna fråga ser inte förvaltningen att WGY kan frigöra det behov av antal platser på ett program för elever från Västerås då vi inte är dimensionerade för det lokalmässigt. Eskilstuna och Västerås har identifierat Industritekniska programmet, Restaurang- och livsmedelsprogrammet samt Vård- och omsorgsprogrammet som möjliga att se över en fördelning kring.

En förändring av det lokala utbildningsutbudet till förmån för en samverkan med andra kommuner för att möjliggöra ett brett utbud ligger helt i linje med utredningen *Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning* intentioner. Bedömningen är dock att tolkningarna av det som beslutats behöver framföras innan eventuella åtgärder genomförs. Det gäller framför allt hur begreppet samverkansområden kommer att definieras. Det är i nuläget inte känt om samverkansområden kommer vara knutna till regionen eller sedan tidigare upparbetade samverkansområden som exempelvis 4M. Kommande lagändring kopplat till utredningen kan komma påverka samverkan inom 4M. Etablerad samverkan mellan kommuner finns idag och kommer fortsätta utvecklas även när de regionala planeringsverktygen presenteras.

Andra samarbeten vad gäller samverkan kring utrustning och lokaler etc.

Utmaningen i att samverka kring lokaler och utrustning är hur förutsättningarna för detta löses rent praktiskt. En sådan samverkan bygger på att APL-perioder synkroniseras mellan skolor och årskurser för att möjliggöra användning av varandras resurser. Vidare att tex. Västerås kommunala yrkesprogram arrangerade på ett sådant sätt att gymnasiegemensamma och karaktärs/yrkesämnen läses i block och måste delas upp, dvs. att alla måste läsa enligt en gemensam modell. En sådan uppdelning gör det svårare för skolan att erbjuda elever att läsa i kapp vid händelse av frånvaro samt begränsar möjligheter till extra anpassningar och särskilt stöd.

Utöver detta så finns det andra oklarheter som behöver säkerställas inför en samverkan. Detta gäller bland annat:

- Vilka försäkringar gäller och vem tecknar dem?
- Vid till exempel leasingavtal, det krävs då en omförhandling av villkor om andra skolenheter (och kommuner) ska nyttja den.
- Hur ska lärarnas tid fördelas och hur ska det täckas upp för restid?
- Skollagen slår fast att det är rektorn som leder och samordnar det pedagogiska arbetet på skolan, samt fördelar resurser. Hur kan det säkerställas om undervisningen är förlagd på en annan skolenhet i en annan kommun?
- Elever som har låg motivation till närvaro, kommer de att resa till en annan ort för delta i undervisning?
- Hur ska frånvaro hanteras och kompletteras med moment som är förlagda på annan ort?
- Vem har mandat eller vetorätt över schemaläggning? Likaså kring hur APL ska förläggas- det förutsätter att alla skolenheter följer samma kursupplägg.
- Vilken skolenhet ska tillgodose lärarresurser under APL-perioder?

3. att inventera arbetsmarknadens behov gemensamt samt föreslå rutiner för hur detta ska ske regelbundet.

Detta bör ske i samverkan med respektive kommuns näringslivsenhet för prognoser och behov på arbetsmarknaden.

Förvaltningen tar idag med arbetsmarknadens behov via rapport från SCB vid planering och dimensionering av program på kort och lång sikt i kommunen.

4. att föreslå hur de olika gymnasieskolornas branschråd kan samverka kommunöverskridande.

Gymnasieskolorna har egna programråd, men det varierar mellan orterna hur dessa ser ut och hur aktiva eller involverade branscherna är. Gemensamt är att

dessa verkar lokalt och ofta är det mindre företag som är mest aktiva, samtidigt som det är de stora företagen/ branscherna som har resurser.

Branschråd inom region Uppsala för Bygg- och anläggningsprogrammet, Fordons- och transportprogrammet och Vård- och omsorgsprogrammet finns idag etablerat och är kommunöverskridande. Kommunöverskridande branschråd för de yrkesprogram som till stor del består av småföretagare, elbranschen och restaurangbranschen tex. finns idag inte etablerat då förutsättningar saknas. Här finns etablerade lokala programråd.

Respektive branschråd bjuder in gymnasieskolan till samverkan eller deltagande, dessa möten styr inte gymnasieskolan över. De är ofta aktiva inom en viss region och det är idag inte känt hur intresset ser ut gällande samverkan över regiongränser inom olika branscher.

Näringslivsenheterna i respektive kommun bör involveras för att se över möjligheten till gemensamma träffar med bransch, näringsliv och programråd.

6. Risk- och konsekvensanalys

Vid förslag på eventuella förändringar ska en risk- och konsekvensanalys genomföras.

Sammanfattning

I tabellen nedan så sammanfattas konsekvenserna av de förändringar som redogörs för i denna rapport utifrån ekonomiska konsekvenser, barnkonventionen, näringslivs- och arbetsmarknadskonsekvenser samt konsekvenser utifrån den nationella gymnasieutredningen.

Perspektiv	Konsekvenser
Ekonomi	Lokaler som inte utnyttjas. Nyinvesteringar för att öka undervisningskapacitet i lokaler. Svårighet i att anpassa undervisningsgruppernas storlek.
Barnkonvention	Att förändra ett lokalt förankrat utbildningsutbud till en annan kommun är inte förenligt med barnets bästa under förutsättning att utbildning ges med god kvalitet. En dialog med målgruppen behöver genomföras för att belysa detta vidare.
Näringslivs- och arbetsmarknadskonsekvenser	Det kommer råda risk för och stor brist inom de yrken för de utbildningar som är möjliga att pausa eller avveckla och förlägga till annan kommun. En

	konsekvens av det kan vara att vi inte kan tillgodose arbetsmarknadens behov av kompetensförsörjning.
Gymnasieutredningen	Det är oklart vad som kommer avses med samverkansområden i gymnasieutredningen samt hur utbildningsutbudet och platser kommer dimensioneras.

Linda Lindahl
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Carina Westh
Verksamhetschef
Enköpings kommun

Kopia till:
[Klicka här för att ange text.](#)

Paragraf 32

Ärendenummer UAN2022/213

Fördjupad samverkan mellan gymnasieutbildningarna i 4M

Beslut

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att uppdra till utbildningsförvaltningen:

1. att utreda möjligheten till samverkansavtal mellan kommunerna inom program som inte finns att erbjuda i hemkommunen
2. att se över vilka konkreta samarbeten som kan införas på program- och inriktningsnivå redan idag.
3. att inventera arbetsmarknadens behov gemensamt samt föreslå rutiner för hur detta ska ske regelbundet.
4. att föreslå hur de olika gymnasieskolornas branschråd kan samverka kommunöverskridande.
5. Uppdraget ska återredovisas senast 31 december 2022, delrapport ska ges i september 2022.
6. Uppdraget och rapporten ska innehålla en risk- och konsekvensanalys.

Beskrivning av ärendet

Sedan 2020 har de politiska nämnderna med ansvar för gymnasieutbildning i 4 M kommunerna, Västerås, Eskilstuna, Enköping och Strängnäs, haft en dialog om hur samarbetet mellan kommunerna kan utvecklas. Utredningsuppdrag har lagts till respektive förvaltning som har återrapporterats till nämnderna. Diskussionerna mellan nämndordförandena har fortsatt om hur samarbetet ska fördjupas och resultera i konkreta resultat som gynnar våra elever, utbildningar och tillgodoser arbetsmarknadens behov i vår region. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta att uppdra till utbildningsförvaltningen:

1. att utreda möjligheten till samverkansavtal mellan kommunerna inom program som inte finns att erbjuda i hemkommunen
2. att se över vilka konkreta samarbeten som kan införas på program- och inriktningsnivå redan idag. Till exempel utlåning/uthyrning av dyrare studiematerial, tex fordon, eller låna undervisningslokaler av varandra där egna lokaler saknas för specifika moment. (En sådan analys bör alltid göras innan beslut tas om nya större investeringar). Vilka kursmoment kan klaras av i grannkommunen? Vilka kompetensbehov kan lösas genom samarbeten?

3. att inventera arbetsmarknadens behov gemensamt samt föreslå rutiner för hur detta ska ske regelbundet. Vilka behov uppfylls gemensamt? Vilka utbildningar saknas helt i regionen 4 M men där det finns ett behov av arbetskraft?

4. att föreslå hur de olika gymnasieskolornas programråd kan samverka kommunöverskridande. Vi är en gemensam arbetsmarknadsregion, bör avspegla sig i programråd etcetera.

5. Uppdraget ska återredovisas i september 2022.

Utbildningsförvaltningens förslag till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att uppdra till utbildningsförvaltningen:

1. att utreda möjligheten till samverkansavtal mellan kommunerna inom program som inte finns att erbjuda i hemkommunen
2. att se över vilka konkreta samarbeten som kan införas på program- och inriktningsnivå redan idag.
3. att inventera arbetsmarknadens behov gemensamt samt föreslå rutiner för hur detta ska ske regelbundet.
4. att föreslå hur de olika gymnasieskolornas programråd kan samverka kommunöverskridande.
5. Uppdraget ska återredovisas i september 2022.

Utskottets beredning

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens arbetsutskott har berett ärendet den 2 mars 2022 kl 09:15-11:40, via Teams.

Utskottets förslag till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att uppdra till utbildningsförvaltningen:

1. att utreda möjligheten till samverkansavtal mellan kommunerna inom program som inte finns att erbjuda i hemkommunen
2. att se över vilka konkreta samarbeten som kan införas på program- och inriktningsnivå redan idag.
3. att inventera arbetsmarknadens behov gemensamt samt föreslå rutiner för hur detta ska ske regelbundet.
4. att föreslå hur de olika gymnasieskolornas programråd kan samverka kommunöverskridande.
5. Uppdraget ska återredovisas i september 2022.

Beslutsgång

Nämnden finner att "programråd" i beslutsmening 4 ska bytas ut till "branschråd".

Nämnden finner att uppdraget ska delredovisas i september 2022.

Nämnden finner att uppdraget ska redovisas senast 31 december 2022.

Nämnden finner att uppdraget och rapporten ska innehålla en risk- och konsekvensanalys.

Beslutet expedieras till:

Förvaltningschefen ledningsgrupp, för vidare spridning till berörda.